

Препоръчителен модел на работа при писането на есе

Публикувано от legolas на 2020-12-15

Препоръчителен модел на работа при писането на есе Есето е свободна изява на мисълта и при неговото създаване ръководещо е индивидуалното разбиране на автора. Доброто есе може да бъде написано по много начини и все пак в процеса на писане има някои етапи, чието спазване ще допринесе за успешния резултат.

1. **Прочит на заглавието** - Писането на есе е творчески процес. У всеки индивид темата поражда различни идеи, извиква различни асоциации, отключва различни представи за структуриране на работата. Необходимо е преди началото на писането да се определят посоката и разсъждение на тематичният обхват на съчинението. Важно е да се осмисли от какъв тип е темата – тя би могла да назовава явление, да задава въпрос, да маркира ситуация, да съдържа опозиция и т.н.
2. **Планиране на писането** - След индивидуалния прочит на заглавието и изясняването на основната идея е необходимо вземането на решение за начина на нейното изразяване. Когато процесът на писане не е свързан с ограничение за време, са възможни предварително събиране на материали по темата, ползване на източници, многократно преработване на текста. Когато съществува, макар и относително, ограничение за време, са възможни два основни начина на работа – т.нар. творческа чернова или създаването на план и директното писане на белова. В първия случай се създава текст, чрез който се записват хрумвания, тези, аргументи и в процеса на писането се преструктурират и редактират, а във втория се маркират основните тези и посоките на разсъждение и при писането се следва тяхната логика.
3. **Формулиране на теза** - Черновата или планът открояват в потока на мисълта онези твърдения, които най-точно, най-цялостно и най-оригинално изразяват основната идея на пишещия. В зависимост от темата и направения прочит могат да бъдат формулирани една или няколко тези, които по-късно да бъдат развити и аргументирани.
4. **Избор на начало на текста** - Един от най-често задаваните въпроси в процеса на всяко писане е: "Как да започна?". Неизброими са възможните отговори, когато става дума за писане на есе. Началото на есето би могло да бъде директно въвеждане на основната теза по темата, би могло да бъде своеобразно противопоставяне на заглавието, би могло да е въпрос или провокация, цитат или позоваване на чужда мисъл, съобщаване на факт, сбито преразказване на случка и т.н. Най-функционално е онова начало, което най-естествено ще отведе създателя на есето към замисленото изложение и най-добре ще ориентира читателя в последвалия текст. Началото трябва да улеснява, а не да затруднява разгръщането на разсъждението, да отприщва, а не да сковава мисълта.

Затова е препоръчително директното насочване към темата, а не отдалечаването от нея чрез самоцелен увод. Желателно е и съобразяването на началото е евентуалния финал на текста.

5. **Структуриране на текста** - Есето може да бъде изградено чрез изреждане на тези и тяхното обосноваване, чрез редуване на тези и антитези, чрез въпроси и отговори. Добре е да се има предвид и заключителната способност на есето да трансформира жанрове – то може да приеме условно формата на автобиография, на дневник, на писмо. Структурата на есето е произволна и е сполучлива стига да е изцяло подчинена на съответен принцип и изграждането ѝ да е единно.
6. **Оформяне на отделните абзаци** - Необходимо е абзаците да спазват избрания принцип на структуриране. Те могат да бъдат подредени верижно или на принципа на антитезата, могат привидно да се изключват взаимно, но във всички случаи трябва да бъдат част от цялото, да са логични в контекста на разсъждението. За спазването на смисловото и структурното единство на текста е препоръчително да се открият чрез акценти темите и микротемите, ключовите думи и изводите.
7. **Избор и осъществяване на преходите между отделните абзаци** - Тъй като есето е преди всичко изява на личностния начин на мислене изрази, като “според мен” и “аз мисля” са излишни. Добрият преход към следваща мисъл (микротема, абзац) е този, който следва логиката на мисълта, не разкъсва, а плавно продължава изложението. (В някои случаи накъсаността и фрагментарността могат да бъдат достойнства на текста, стига да е ясно, че те са структурообразуващ елемент.)
8. **Избор на изразни средства** - След като е направен изборът на съдържанието и структурата на есето, при неговото създаване ще бъдат използвани онези изразни средства, които най-добре съответстват на неговия замисъл. Есето предполага богатство на езика, допуска употребата на сентенции, афоризми, цитати, много често печели от използването на реторични въпроси, нарочни повторения, сравнения и метафори. Но е погрешно разпространеното схващане, че тонът на есето трябва да е приповдигнат, езикът – прекалено образен и цветист, стилът – патетичен, граничещ с високопарност. Прекаленото натрупване на стилистични фигури, хаотичното и самоцелно използване на изразните средства са недостатък на работата, защото не позволяват изявата на индивидуалността на автора.
9. **Избор на финал на есето** - Въпросът “Как да завърша?” е точно толкова труден и често задаван, колкото и въпросът “Как да започна?”. Но неговият отговор е предопределен от вече извършения процес на писане. Добрият финал на есето е естественото обобщение на създадения вече текст. Краят на есето е логическият завършек на “опита”, адекватното приключване на разсъждението. Много често логиката на текста свързва края с началото, въведението се трансформира в заключение, загатнатата идея в началния абзац се превръща в поанта. Възможен е и т.нар. “отворен” финал – привидната липса на заключителен абзац, многоточието, което изразява възможност за варианти, нарочната неангажираност с финално твърдение, поради сложността на проблема и множеството

посоки за неговото изясняване, вече маркирани в предхождащото изложение.

10. **Редактиране и коригиране** - Желателно е работата върху създаването на есето да приключи не с поставянето на последния препинателен знак, а с редактиране и коригиране на текста.

Препоръчителен модел

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024